

societo estas indiferenta, ĉiu pensas nur pri si mem. Oni devas vekigi la societon!

Dirita, farita! Ivan Riĉa kolektis la kunvenon, havis brilantan paroladon pri la utilo de societa kaj privata iniciativo. Li paroladis vaste, elokvente kaj klare, kvazaŭ ĵetadis la perlojn antaŭ la porkoj. Li montris per la ekzemploj, ke nur tiuj societoj prezentas garantion de progreso kaj vivemeco, kiuj povas zorgi pri si mem, sed tiuj societoj, kiuj lasas faktojn fariĝi sen ia societa partopreno, estas difinitaj al progresiva mortado kaj al fina pereco. Per unu vorto, li diris ĉion, kion tralegis en Alfabeto-kopekco.

La rezultatoj superis ĉiujn esperojn. La blinduloj ne sole ricevis la senton de vidado, sed eĉ enfalis en la pekon de memkonscio. La popolamaso krias de l' ĝojo, Ivan Riĉa estas honorata kaj nomata heroo. Oni decidis unuvoĉe: 1) la drinkejon neniigi por ĉiam; 2) meti la fundamenton de memhelpado per la fondado de la societo de memvola kopeko. En tiu-sama tago, laŭ la nombro de l' vilaĝanoj, en la kason de l' societo estis enmetita sumo — 2023 kopekoj. Krom tio, Ivan Riĉa oferis 100 ekzemplerojn da Alfabeto-kopekco.

Post tio Ivan Riĉa ree forveturis al varmaj akvoj, kaj Ivan Malriĉa ree sin okupis per laboroj, kiuj nun danke al memhelpado kaj Alfabeto-kopekco, sendube devis alporti centoblaajn fruktojn.

Pasis unu jaro, pasis la alia. Ĉu manĝis Ivan Riĉa vestfalan ŝinkon kaj strasburgajn pasteĉojn, mi ne povas diri. Mi scias nur, ke reveninte hejmen, li estis tute frapita per mirego.

Ivan Malriĉa sidas en sia ruiniĝanta dometo — malgrasa, konsumita. Sur la tablo staras la taso kun la pecigita pano en kvaso, en kiun lia edzino enverŝis, pro la festo, unu kuleron da oleo de kanabo por la bonodoro. La infanoj rapidas manĝi, kvazaŭ ili timis, ke venos iu kaj postulos sian porcion.

— Kia do estas la kaŭzo de tio-ĉi? preskaŭ kun malespero ekkriis Ivan Riĉa.

— Kaj mi diras: kia estas la kaŭzo? respondis Ivan Malriĉa.

Ree komenciĝis antaŭfestaj paroladoj sur la benko antaŭ la palaco de Ivan Riĉa. Sed kiom ajn ili meditadis, ili tamen nenion elpensis. Ivan Riĉa komence pensis, ke tio-ĉi devenas de tio, ke ni ne estas ankoraŭ maturaj, sed post la meditado li konvinkiĝis, ke manĝi la kukon kun plenigaĵo ne estas tiel malfacila scienco, ke por tio-ĉi oni devus havi la ateston de matureco. Fine ili decidis sin turni al vilaĝa saĝegulo kaj filozofo Ivan Malsagulo. Li estis lama ĝibulo, kiu pro la kripleco tute ne produktadis valorojn kaj nutriĝis per tio, ke li tutan jaron kolektadis pecetojn da pano sub la fenestroj. Oni diris, ke li estas tre saĝa, kaj li tute meritis tian gloron. Neniu estis pli kapabla klarigi ian komplikitan aferon kaj mirigi homojn per sia stranga parolado. Se li antaŭdiris ruĝan kokon (brulegon), — jam la koko ie sidas sur la tegmento kaj batas per laflugiloj, se li antaŭdiras hajlon; — jam kuras el kampoj timigita de hajlo brutaro. Ĉiuj timis lin, kaj kiam sub la fenestro frapadis lia lambastono, la domestrinoj rapidis doni al li la plej bonan pecon.

Kaj en tiu-ĉi fojo li pravigis sian gloron de antaŭ-vidanto. Apenaŭ Ivan Riĉa rakontis al li ĉiujn cirkonstancojn de l' afero kaj demandis: kia estas la kaŭzo? la Malsagulo sen ia meditado respondis: "tiel estas difinita en la plano!"

Ivan Malriĉa tuj komprenis la parolon kaj malespere balancis la kapon. Sed Ivan Riĉa nenion povis kompreni.

“Ekzistas la plano“, diris Malsaĝulo: “kaj en tiu-ĉi plano estas skribita: Ivan Malriĉa loĝas ĉe la disfluo de l’ akvoj, kaj lia loĝejo estas simila al trupleka kribrilo. Danke al tiu-ĉi kaŭzo la riĉeco fluas preter kaj trae, ĉar ĝi havas nenian haltigon. Sed vi, Riĉa, loĝas ĉe la defluo, kien de ĉiuj flankoj fluas la riveretoj. Via domo estas vasta, ordigita, kun firmaj bariloj. Se al via domo alfluas la riveretoj kun la riĉeco, ili haltas tie. Se vi hieraŭ disdonis duonon da via havo, hodiaŭ vi ricevas tri kvaronojn. Vi forkuras de riĉeco, sed la riĉeco sekvas vin ĉie. Sub ĉiu arbo por vi kuŝas la riĉeco. Tia estas la plano, kaj kiom ajn vi babilas, kiom ajn vi meditas, nenion elpensos, dum ekzistas tiu-ĉi plano.“

Printempo.

Jam de majo	La belegan
Kun la gajo	Mirindegan
Brilas suna la radio,	Ili estas la glorantaj.
Jam de l’ floro	Festas tero . . .
Bonodoro	La rivero
Portas gloron al la Dio,	Brilas per ondet’ argenta.
Jam kantetoj	Bonfaranta,
De birdetoj	Karesanta
En arbaro sonorantaj	Kun arbar’ murmuras vento.

D. Jegorov.

Pola literaturo en Svedujo.

Kun nia literaturo komencas konatiĝi pli kaj pli alilandaj nacioj. Mi ne diras jam pri la parencaj al ni nacioj, kiuj de longe aligas al si la verkojn de niaj verkistoj. Ĉe aliaj nacioj, kun kiuj ni havas malmulte da kultura komunkiĝo, nia literaturo ne estas ĉie bone konata; sed malmulte konata tiu ĉi literaturo pli kaj pli ofte ekscitas la scivolon poste la ravon en ia alilanda amanto de la beleco, kiu lernas nian (polan) lingvon por konatigi siajn kunlandanojn kun la malkonataj trezoroj, kiujn enhavas pola literaturo, mira, ke ĝi ĝis longe restis nekonata.

Antaŭnelonge konvinkadis nin s-ro Curtin, angla tradukisto de la verko de aŭtoro de “Quo vadis“, ke traduko de la Sienkieviĉa trilogio donados tre bonajn profitojn al ĝia Amerika eldonanto.

La germanoj ankaŭ de longe jam konatiĝis kun la belecoj de polaj rakontoj kaj versaĵoj, argumenton por tio povas servi la disvastigitaj tradukoj en germana lingvo de la verkoj de Mickieviĉ, Krasinski, Malĉevski, Kraŝevski, Korzeniovski, Rzevuski kaj Sienkieviĉ en la plejmalkara eldono de la plej belaj eŭropaj verkoj de *Reclam*.

Iafoje ni aŭdas de la francoj, interesantaj sin por la alilanda literaturo, ke “*Bartek le vainqueur*“ kaj “*Yanko le musicien*“ *sont des perles fines de la belletristique contemporaine*“ kaj “*Sans dogme*“ *donne à penser...*“ esprimo kvankam tute simpla, sed tamen atestanta, ke nia literaturo estas jam sufiĉe konata en Francujo kaj havas ankaŭ tie siajn adeptojn.

Sed en la lasta tempo komencis ekscitadi la scivolon pola literaturo

ankaŭ en Svedujo, kie tradukas polajn verkojn konata poeto Jensen kaj fraŭlino Ellen Wester. Ŝi ellernis la polan lingvon tute okaze. Sentante en si la literaturan talenton, ŝi veturis en la 1893 jaro Peterburgon por ellernadi la rusan lingvon kaj aligi al la patra literaturo la verkojn de Turgenjev kaj Tolstoj. Sed en la vojo ŝi konatiĝis kun unu familio, kiu paroladis inter si en la lingvo "tre bonsona", kaj ŝi eksciis de tiuj ĉi kolegoj de la vojo, ke ilia lingvo apartenas al la nacio, konata per sia kuraĝo en la bataloj kun ŝiaj prapatroj kaj patra lingvo de la amata per ŝi, konata muzika verkisto Ŝopin.

Per ili ŝi konatiĝis kun la unuaj sciigoj de nia lingvo, kiu tiel ŝin interesigis, ke la tutan sian kelkemonatan restadon en la rusa ĉefurbo ŝi dediĉis al la ellernado polan lingvon, kaj tiel konatiĝis kun ĝi, ke, veturinta Svedujon, ŝi baldaŭ povis doni al siaj kunlandanoj la unuan sian tradukon de la rakonto de Orzeŝko: "Mirtala".

Poste, perfektigante sin en pola lingvo, fraŭlino Wester tradukis "Meir Jezofoviĉ" sub la titolo: "*I de djupa dalarna*" (En la profundaj valoj), "*Starke Simson*" (Forta Simsono) kaj "*Trå poler*" (Du polusoj).

Rapidata per la eldonanto, svedigis ŝi poste la kolekton de la noveloj de Sienkiewiĉ.

En la plejgranda sveda ĵurnalo "Stockholms Dagblad" estis lokita ŝia traduko de "Sur la klara bordo", kiun volis traduki por la esperanta "Biblioteko" mortinta Wasniewski, kvankam la morto malhelpis al li fari tion.

Krom la diversaj tradukoj fraŭlino W. ofertas multe da tempo por konatigi siajn kunlandanojn kun nia movado de saĝoj kaj kun nia pasinteco en tre favoraj por ni, poloj, artikoloj en diversaj svedaj gazetoj kaj ĵurnaloj.

La kompetentulo de la polaj kaj svedaj rilatoj, loĝanta jam de 30-jaroj en Stokholmo, s-ro Bukowski, parolas tre bone pri tiuj ĉi laboroj, laŭdante ilian formon kaj bonan tradukon.

Pola gazeto "*Kraj*", eldonata en Peterburgo, diras, ke fraŭlino Wester intencas: 1) eldoni en sveda lingvo la biografiojn de la eminentaj poloj; 2) disvastigadi fervore en Skandinava duoninsulo la kulton de nia beltristiko, tradukante ĉiujn plej bonajn verkojn; kaj 3) viziti la Regnon polan, Galicion kaj Poznanon, por rakonti siajn impresojn el la vojaĝo al la legantoj de la svedaj gazetoj.

Tradukis el la pola gazeto "*Kraj*" (Lando) **A. Zakrjevski.**

Gramatikaj rimarkoj.

En la numero 8--9 de "Lingvo Internacia" jaro 1897, sur la paĝo 120:a kaj la sekvantaj, s-ro V. Reiner diris kelkajn aferojn tre verajn kun aliaj ne tiel egale pravaj, laŭ nia opinio.

Mi plene konsentas kun li pri la malĝusteco rimigi *a* kun *o* aŭ *aj* kun *oj* kaj, en ĝenerala principo, sonojn ne absolute similajn inter si.

1:e) Logike, ĉia litero de nia lingvo, kie ajn ĝi estus, en la komenco, mezo aŭ fino de l' vortoj, devas konservi ĉiam senescepte la sonon propran, *klare distingeblan*, kiun ĝi posedas en la alfabeto Esperanta. Tiu ĉi regulo, kaj ĝi sola, ebligas la eviton certan de ĉiu konfuzo inter diversaj finiĝoj gramatikaj (*o—a*; *e—i* k. t. p.), kaj sekve la malkomprenojn, kiuj povus el tio rezulti. Tiel same kiel ili ne donus al *a*, en la komenco aŭ mezo de

l' vortoj, la saman sonon ol al o, tiel niaj amikoj ne devas doni al tiuj vokaloj, en ia finiĝo gramatika, sonon similan, ne bone distingeblan kaj konfuzeblan.

2:e) Se la Rusoj inklinaĵ rimigi a kun o, aj kun oj penos elparoladi tute regule tiujn sonojn, ili komprenos, ke tia rimado estas kontraŭa al la klareco, al la logikeco kaj eĉ al la bonsoneco de nia lingvo, kiu el sia karaktero akceptas nur sonojn tre precizajn kaj neniel konfuzeblajn unu kun la alia. Kiam, en Esperanto, oni uzas poezion rimatan, oni devas preni nur sonojn absolute samajn kaj ne rimojn pli malpli dubajn, por nur diri tion ĉi. Sendube la poezio ĝuas pli grandan liberon ol la prozo, sed tiu ĉi libero ne permesas ŝanĝi, eĉ per nuanco, la sonon regulan de la literoj.

Se niaj malamikoj rimarkus tian rimadon, ili certe tirus el ĝi argumenton kontraŭ la ebleco de unuforma elparolado inter la uzantoj de la lingvo internacia. Ili pretendus ke la rusaj Esperantistoj rimigas a kun o pro tio, ke ili ne povas doni sonon diferencon al tiuj du vokaloj, en la silaboj neakcentitaj aŭ pli ĝuste finaj. Sed se ni akceptus la principon de tia rimado, ni devus konsenti, ke, pri la sono, ekzistas nenia diferenco inter tio kaj tia, io kaj ia k. t. p.

Al ni Francoj kaj, mi kredas, al ĉiuj popoloj bone distingantaj a fina de o fina, estas io tute netolerebla aŭdi version en o post verso en a. Nia orelo ofendita ĉiam kredas ke la rimoj alternas kaj ĝi atendas novan version en a por rimi kun la unua. Tiu ĉi ne venante, ni sentas plezuron tute kompareblan al tiu, kiun donus ario finanta per disonanco.

Tiel same kiel ni ne povus akcepti ke la vortoj "mot" kaj "mât", aŭ "dôme" kaj "dame" rimu inter si, en la lingvo franca, — tiel ni ne povas elporti ke "ĉielo" rimu kun "miela" aŭ "ĉevaloj" kun "valaj" en Esperanto.

* * *

Se pri la rimado mi opinias tute kiel s-ro Reiner, kontraŭe mi pensas tute diference pri la gramatika finiĝo, kiun devas ricevi la radiko, kiam ĝi fariĝas vorto difinanta ne nomon aŭ pronomon, sed verbon, adjektivan aŭ penson. (Vidu la ekzemplojn donitajn sur la paĝo 121:a, paragrafo 1:a.)

Laŭ mia juĝo, vorto, kiu difinas nek nomon nek pronomon, ne estas adjektivo; ĉar esence la adjektivo rilatas al nomo aŭ pronomo. Sekve la dirita vorto ne devas ricevi la finiĝon adjektivan.

Sed, por ke vorto ia povu ludi en frazo la rolon de adjektivo, estas necese ke sin trovu, en la frazo, ia nomo aŭ pronomo al kiu ĝi rilatus. Tiu ĉi kondiĉo ne estante plenumita en ĉiuj ekzemploj prenitaĵ de s-ro Reiner, la radiko ne povis ricevi la finiĝon adjektivan; ĝi ricevis logike la finiĝon adverban, kiel en ĉiuj similaj okazoj ĉe la ĝisnuna stilo Esperanta.

La fakto ke ia fremda lingvo sekvas alian regulon ne devas influi nin, ĉar se ni gvidus nin per la principoj de l' naciaj lingvoj, kien ni povus iri, Dio bona! Preferinda gvidanto estas la logiko kun la simpleco praktika, kaj certe la principo sekvata de d-ro Zamenhof posedas tiujn ecojn.

Oni povus formuli ĝin tiel:

1:e) Vorto ricevas la finiĝon adjektivan, se ĝi difinas nomon aŭ pronomon esprimitan. Ekz.: Petro estas bona — Mi trovis vian libron interesa sed longa — Hodiaŭ la vetero estas malbela; ĝi estas nebula kaj malvarma.

2:e) Vorto ricevas la finiĝon adverban, se ĝi difinas verbon, adjektivan, adverbon aŭ penson, resume ĉion, kio ne estas nomo aŭ pronomo. Ekz.:

Petro kantas bone — Estus interese sed longe vojaĝi tra la tuta mondo — Hodiaŭ estas malbele, estas nebule kaj malvarme — Mia patro estas tre malĝoja — Tute ĝuste vi pensas pri tio ĉi.

La supredirita duobla principo liberigas de ĉiuj duboj, kiujn povus elvoki la patraj lingvoj. Tiel la germana lingvo uzas ĉiumomente la saman formon por la adjektivo kaj la adverbo. Se oni ĝin prenas kiel gvidanto, oni do erarus sur ĉia paŝo. Same la franca lingvo kaj aliaj ankaŭ povus trompi tre ofte. Ĉu ni ne diras france: Il chante juste — Criez plus fort — Elle voit trouble — Cela coûte cher — Parlez moins haut — Allez vite — kaj tiel plu senfine? Sed en ĉiuj frazoj ĉi okulvideble ni erarus, se ni tradukus la francan adjektivon per la konforma finiĝo adjektiva en Esperanto.

Konklude, d-ro Zamenhof bone kaj logike faris, gvidante sin per la regulo supredirita kaj la amikoj saĝe lin imitis en la ĝisnuna stilo Esperanta. La sola ekzemplo kiun citas s-ro Reiner "kvankam la plej bona estus silenti pri ili" ne detruas la aŭtoritaton de la aliaj. Ĝi estas plumeraro de la doktoro mem aŭ preseraro de l' kompostistoj. Alie oni ne komprenus la solecon de tiu ekzemplo, kontraŭ kiu protestas la konstanta stilo de l' doktoro, kiu diris kaj diras en ĉiuj okazoj: la plej bone estus, estas, estis aŭ estos, laŭ la tempo de l' verbo.

* * *

La rimarko pri la frazoj "kiam ili posedos la vortaron specialan al *ilia* sporto" — "per la radoj de *ilia* velocipedo ili povas transporti ĉien la konon" estas tute ĝusta. En la du frazoj *sia* devas anstataŭi *ilia*. Estante la kulpulo mi ne ŝanceliĝas por konfesi ke mi eraris. La manko da tempo devigante min tro rapidi, puŝita de la patra lingvo mi skribis instinkte, por tiel diri, *ilia* kiel france mi diris *leur*, ne *ses* aŭ *son*.

* * *

La korekto, kiun sinjoro Reiner montras pri "mi opinias ĝusta" (en la paragrafo 5:a), ne estas pli bona, laŭ mia opinia, ol la frazo citita. Oni ne povas diri "mi opinias ĝustan", ĉar unue nenio klarigas tie ĉi la uzon de la akuzativo, due nenio klarigas la uzon de la finiĝo adjektiva. Se mi ne eraras, la frazo devas esti: "mi opinias ke estas juste (ne "ĝust", erare metita) komuniki al la Esperantistoj". Vidu pli supre kion mi diris pri la finiĝo adjektiva kaj la finiĝo adverbaj.

* * *

En la sama paragrafo 5:a de *sia* letero, s-ro Reiner korektas ankoraŭ alian frazon. Li proponas ŝanĝi "prava" per "pravan" en la teksto de s-ro Langlet. Se li volas ekzameni la motivojn, kiujn mi tuj elvolvos, mi kredas, ke li konsentos kun mi pri la korekteco de la frazo kritikita "kiun mi trovis prava".

En la similaj okazoj, la nominativo montras ke ia difino ne apartenas per si mem al la objekto, sed nur ke *ni donas* al la objekto tiun ĉi difinon. La frazoj sekvantaj, ekzemple, prezentas signifon tute diferencon, se ni uzas en ili la nominativon aŭ la akuzativon:

Mi trovis la vinon bonan (tio estas: serĉinte la bonan vinon, mi ĝin trovis) — Mi trovis la vinon bona (eble la vino ne estis bona, sed mi ĝin trovis tia) — Mi nomis mian filon Adolfin (mi nomis mian filon, kiu havas la

nomon Adolfo) — Mi nomis mian filon Adolfo (mi donis al mia filo la nomon Adolfo) — Ili elektis lin reĝon, por ke li savu ilian patrujon de la ruino (ili elektis lin, kiu estas reĝo, por k. t. p.) — Ili elektis lin reĝo, por ke li k. t. p. (ili donis al li la reĝecon por ke li k. t. p.) — Mi trovis lin ĉagrenan (mi trovis lin en stato de ĉagreneco) — Mi trovis lin ĉagrena (eble li ne estis efektive ĉagrena, sed li ŝajnis al mi tia).

Sekve de ĉiuj ekzemploj ĉi, tre logike s-ro Langlet diris "kiun mi trovis prava". Tion farante li ja imitis la aŭtoron mem de la lingvo, kiu kredeble pri tiu ĉi punkto, kiel pri la uzo de l' adverba finiĝo, ne agis blinde kaj sen serioza pripenso. Homo kiu solvis tian problemon kiel estas Esperanto, ne gvidis sin instinkte, aŭ per senlogika imito, pri la formoj gramatikaj de sia stilo. La plej bone ni faros, se ni sekvos lin kaj ne pretendos korekti la modelojn kiujn li donis.

* * *

Kun s-ro Reiner mi konsentas ke "civilizataj" kaj "metata" devas esti anstataŭataj per "civilizitaj" kaj "metita", ĉar la ago estas farita, ne farata, en la fazoj enhavantaj la du vortojn cititajn de li.

Sed mi opinias ke "fermata" kaj "malfermata" estis tute bone uzitaj de s-ro Moch, en la frazo citita, ĉar pri la sono de ia litero, la sono kiun ĝi *ricevas* gramatike, oni ne povas diri ke ĝi estas fermita aŭ malfermita; oni devas diri ke ĝi estas fermata aŭ malfermata. Simile, pri ia litero, ni ne dirus ke ĝi havas la sonon nomitan... sed la sonon nomatan...

Tre bone ankaŭ s-ro Moch diris "sin rusiganta" ĉar li volis paroli pri iu, kiu faris sin rusa, kiu prenis la naciecon de Ruso.

Vidu la paragrafon 6 de s-ro Reiner kaj la lokojn, kiujn li citas.

* * *

En la paragrafo 7 s-ro Reiner parolas pri la verbo "ori". Tia verbo ne povas ekzisti tiel same kiel ne povas ekzisti la verboj "arĝenti" — "blanki" — "ruĝi" k. t. p. La "i" de l' infinitivo ne havas la sencon "esti", alie ni ne povus diri "manĝi" — "fari" k. t. p. Sed se la "i" de l' infinitivo ne signifas "esti", la verboj "ori" — "arĝenti" — "ruĝi" — "blanki" k. t. p. ne povas ekzisti, ĉar ili nenion signifus; ili neniel prezentus la sencon "esti ora" — "esti arĝenta" — "esti blanka" — "esti ruĝa" k. t. p. Mi ĝin ripetis: ili tute nenion signifus. Por esprimi la ideojn de tiuj verboj absolute mallogike formitaj, oni devas preni la verbon "esti" kaj la adjektivon. Ekzemple, oni devas diri "li estas ruĝa", ne "li ruĝas", kiel por alskribi la bonecon al iu, ni diros "li estas bona", ne "li bonas". Ĉu por diri pri iu, ke li estas viro, ni dirus "li viras"? Sed tiam ni havus ankaŭ, laŭ sama principo, "li servantas" — "li oficiras" k. t. p. (li estas servanto, oficiro). Ĉiuj verbaj finiĝoj estus do, por tiel diri, mallongigaĵoj de l' verbo "esti". Sed eĉ tiam por fariĝi plene logikaj ni devus diri ne: "esti, mi estas, mi estos" k. t. p. sed "i, mi as, mi os" k. t. p.

De alia flanko, se en "ori, mi bonas, li ruĝis" k. t. p. *i* egalus esti, *as* estas, *is* estis, kial la samaj finiĝoj havus alian signifon en "manĝi, mi faras, li donis"? Tiuj ĉi vortoj devus tiam signifi "esti manĝo, ni estas faro, li estis dono". Kio estus absurda.

La vero estas ke la verbaj finiĝoj signas nur la modon aŭ la tempon por la elementoj Esperantaj al kiuj oni alligas ilin, sed tute ne povas doni

per si mem al ia vorto la signifon de verbo stata, aktiva aŭ pasiva. Tiu signifo dependas, ne de la finiĝo aldonita, sed de la naturo mem de l' radiko. Cetere la verboj de stato estas tre logike esprimataj, en Esperanto, *kiel la pasivaj*, per la verbo "esti" kaj la vorto diranta la econ aŭ la staton, kiun oni donas al la subjekto. Ekzemple: mi estas laca; ili estas malavaraj.

* * *

La rimarko pri "havantan" anstataŭ "havante" (paragrafo 8) estas tute prava, ĉar tie ĉi la participo estas adjektivo. Ĝi devas do ricevi la finiĝon adjektivan.

* * *

La paragrafo 9 korektas tre ĝuste la esprimon "post kelkaj jaroj", kiu povas nur servi por fakto estonta, sed tute ne por fakto estinta. Anstataŭ ĝi, s-ro Reiner donas "kelkajn jarojn" tute regule kaj li proponas ankaŭ "en daŭro de kelkaj jaroj", esprimo ankaŭ bona, nur se oni metos la artikolon antaŭ la vorto "daŭro". Oni povus diri egale bone "dum kelkaj jaroj".

* * *

Kiel s-ro Reiner mi ne komprenas la esprimon kiun li kritikis en sia lasta paragrafo. Unue, "gentilajn" ŝajnas al mi tre malbone elektita, ĉar pri vesto aŭ vizaĝo oni ne povas diri ke ili estas gentilaj. Due, la vorto "trouzite", kiu france signifas "dont on a abusé", faras la frazon tute nekompreneblan.

* * *

Per ĉio, kion mi ĵus skribis mi ne pretendas prezenti min kiel ian doktoron, kies voĉo devas esti aŭskultata kaj obeata. Mi simple diris, kion mi trovas prava kaj ĝusta. La amikoj volu kredi, ke neniel mi juĝas min pli klera ol ili. Mi estus speciale tre ĉagrena, se mia deziro utili al nia lingvo kaŭzus malĝojon aŭ ofendon al iu.

L. de Beaufront.

—>❖<—

Espero.

L' espero estas bela roz'
Kun dornoj kaŝigantaj;
Ĝi gaje ridas al la ar'
De siaj esperantaj.

Sed proksimiĝu vi al ĝi.
Kaj ĝi sin tuj transvestas;
La florfolioj kaŝas sin
Kaj nur la dornoj restas.

Amiko.

—>❖<—

Kvarlinio.

Mi ambaŭ adoris kun granda pasi'
Kaj ambaŭ al mi tre kruele malbonis:
La unu min kisis sen amo al mi,
L' alia min amis, sed kisojn ne donis.

Amiko.

—>❖<—

Aforismoj

el sankta libro de buddhanoj "Dhammapada".*)

Malsaĝulo, scianta ke li estas malsaĝa, estas almenaŭ en tiu-ĉi rilato sciulo. Sed malsaĝulo, opinianta sin sciulo, estas nome tiu, pri kiu oni diras "li estas malsaĝa."

Kiu vojaĝiras akompanata de malsaĝulo, tiu suferas en daŭro de tuta vojaĝo. Societo de malsaĝulo estas tiel same malagraba, kiel societo de malamiko.

Ne ekzistis, ne ekzistos kaj ne ekzistas nun homo, sole mallaŭdata aŭ sole laŭdata.

Nebonaj moroj estas koto en tiu-ĉi mondo kaj en alia. Tamen, ekzistas koto ankoraŭ pli bona, koto ĉefaranga — malklereco.

Per boneco oni devas venki koleron; per bono oni devas venki malbonon; per malavareco — avarecon, per vero — mensogon.

Diru veron; ne cedu al kolero; donu al petanta ĉe vi helpon el tia malmulto, kian vi havas. Ĉe tiuj-ĉi tri kondiĉoj vi apudiĝos al dioj.

Venko naskas malamon, ĉar venkita sentas suferon. Kiu vivas pace, estas feliĉa, ne pensante pli nek pri venko nek pri malvenko.

Pli bona estas venki sin mem, ol venki tutan mondon.

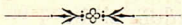
Ne ekzistas fajro komparebla je pasio, malfeliĉo egala je malamo, malbono pleja ol ekzistado persona, bono pli alta ol trankvileco de animo.

"Ĉiuj agregatoj estas tempaj." Kiam oni estas bone penetrita de tiu-ĉi fakto, oni estas liberigita de sufero. Ĝi estas vojo de purigado.

"Ĉiuj agregatoj estas suferemaj." Kiam oni estas bone penetrita de tiu-ĉi fakto — oni estas liberigita de sufero. Ĝi estas vojo de purigado.

"Ĉiuj formoj estas sen realeco substancia." Kiam oni estas bone penetrita de tiu ĉi fakto, oni estas liberigita de sufero. Ĝi estas vojo de purigado.

Trad. N. A. Borovko.

Ellaborado de nia lingvo.

Nia lingvo, sendube, estas tre bona, sed ne sufiĉe ellaborita. Literatura nia estas tre malgranda, ĉar tre malmultaj homoj skribas en nia lingvo. Por ke nia literaturo estu granda kaj riĉa kaj por ke nia lingvo estu tute oportuna por esprimo de diversaj pensoj, la nombro da homoj, skribantaj en nia lingvo, devas pligrandiĝi. Por atingi tion ĉi, ni devas ĉiel vigligi homojn, skribantajn en lingvo internacia kaj igi ilin al tiu ĉi laboro. Por tiu celo mi proponas aranĝi apartan eldonantan komitaton en unu el la grandaj urboj kie estas multe da esperantistoj. Tiu ĉi komitato kolektas ĉiujn novajn verkojn en la lingvo internacia, originalajn kaj tradukitajn, kaj laŭ eblo eldonas plej bonajn kaj plej bezonajn el tiuj ĉi verkoj. Ricevinte ĉian verkon la komitato anoncas pri ĝi en la gazeto, por ke ĉiu esperantisto sciu, kiaj verkoj jam estas skribitaj en lingvo internacia kaj ke la aŭtoro de l' verko sciu, ke lia verko estas ricevita kaj estos konservita, ĝis la komitato havos eblon eldoni ĝin. Tiel, en la komitato povus kolektiĝi grandega provizo da verkoj en la lingvo internacia, kaj kiam materialaj cirkonstancoj de nia afero pliboniĝos ni ne

*) Laŭ franca traduko de F. Hù. Paris 1878.

havos mankon en literatura materialo por presado kaj el grandega provizo ni povos elekti por presado nur verkojn efektive bonajn kaj senriproĉajn. Mi proponas ankaŭ doni al la eldonanta komitato rajton kaj eblon rekompenci plej bonajn kaj plej diligentajn aŭtorojn per diplomoj kaj ĵetonoj. Ekzemple por 5 presaj folioj de bona traduka laboro la komitato donas al la aŭtoro diplomon, por 10 presaj folioj de bona traduka laboro la komitato donas al la aŭtoro ĵetonon. Redakcio de l' gazeto ankaŭ rekompencas siajn kunlaborantojn per diplomo por 1 presa folio de originala literatura laboro kaj per ĵetono por 2 presaj folioj de originala literatura laboro*). Mi pensas, ke tiu ĉi rekompenco kaj konvinko, ke ĉia bona literatura laboro estos konservita kaj iam eldonita, tre multobligos la nombron da verkistoj en nia lingvo kaj sekve multobligos nombron da homoj perfekte sciantaj nian lingvon. Krom tio, homo, iom laborinta por nia lingvo, estos multe pli aldonita al nia afero, ĉar la sukceso de nia afero estas parte lia persona intereso. Ni devas ankaŭ faciligi presadon de ĉiaj korespondadoj en nia gazeto kaj aranĝi en ĝi apartan rubrikon (ĉapitron) sub nomo "Rimarkoj". En tiu ĉi rubriko devas esti presata ĉia nova demando kaj rimarko, iel tuŝanta nian aferon. Ne ĉiu homo posedas liberan tempon kaj literaturan talenton, por skribi pli malpli grandan, detalan artikolon, kvankam ĉiu homo povas doni al ni bonan konsilon, fari bonan proponon kaj entute povas diri al ni ion bonan kaj utilan. Jen, por tiaj homoj devas ekzistadi en la gazeto aparta rubriko, kie oni povus en mallongaj vortoj eldiri siajn pensojn kaj opiniojn. Tio ĉi donus al nia gazeto pli multe da vivo kaj intereso, faros la gazeton vera ligilo inter esperantistoj kaj entute alportus tre multe da utilo al nia afero. Ni ne timu, ke multaj tradukoj portos en si postsignojn de ia nacia lingvo. Mi pensas, ke tio ĉi estas eĉ tre dezirinda. Per tradukoj ni ekscios apartaĵojn de ĉiuj ĉefaj eŭropaj lingvoj kaj prenos ĉiujn bonajn ecojn de ĉiuj lingvoj por nia internacia lingvo kaj atingos tion, ke nia lingvo estos tute riĉa, modela kaj ĉiujflanke ideala. Nur bona propraĵo de ia nacia lingvo eniros en lingvon internacian, ĉar nur plej bona propraĵo povas esti prenita de multaj diversnaciaj verkistoj. Entute, ni devas memori, ke lingvon ellaboras ne tiom scienculoj kaj artistoj-literaturistoj, kiom ordinaraĵ literaturaj laboristoj kaj popola amaso. En ellaborado de lingvo ĉefan rolon ludas la nombro da homoj, kiuj parolas kaj skribas en tiu ĉi lingvo.

M. S. Rakitski.

Ankoraŭ kelkaj vortoj pri la skribado de la propraj nomoj.

Jam daŭre 1 1/2 jaroj sur la paĝoj de nia gazeto konstante aperas la provoj solvi la demandon pri la skribado de la propraj nomoj. La sufiĉe akra polemiko inter la partianoj de la ortografia kaj la fonetika skribado povas tre multe malutili al nia afero en ĝia nuna stato, kvankam la demando pri la skribado de la propraj nomoj tute ne estas tiel grava, ke oni permesu al si malutili al la progreso de la lingvo mem nur pro la diversaj opinioj pri tiu ĉi objekto. Mi volonte konfesas, ke persone mi kun granda plezuro legadis

*) Homo, skribinta 2 presajn foliojn en gazeto, kutimos al literatura laboro, tute eniros en interesojn de gazeto kaj fariĝos konstanta kunlaboranto de gazeto jam sen ĉia rekompenco.

la spritajn artikolojn de s-roj Moch, Borovko kaj Gernet; ĉiuj la aŭtoroj estas sufiĉe konataj kiel spertaj kaj lertaj verkistoj, kaj la praktika pruvo de la taŭgeco de nia lingvo por ĉiuj literaturaj specoj, eĉ por la gazeta polemiko — estas farita. Estas vero, ke la demando mem restis nesolvita, sed, laŭ mia opinio, estas jam tempo meti finon al la disputo. Rememoru la sorton de Volapük, sinjoroj, kaj haltu por unu momento!

Estas ebla, ke al mi prosperos, se ne doni la finan solvon de la problemo, tamen proponi tielan eliron el la malfacila situacio, kiu kontentigos la plejmulton de la adeptoj de nia lingvo.

Post la atenta tralego de la artikoloj de s-roj Lemaire, Moch, Borovko, Gernet kaj Krikortz devas esti klara al ĉiu senpartia esperantisto, ke oni povas *plene* kaj *senescepte* akcepti nek la fonetikan, nek la ortografian skribadon laŭ tute praktikaj kaŭzoj, ne depende de la teoria indeco de tiu alia maniero.

La fonetika skribado, principe la plej konforma al la reguloj de nia lingvo, — ne estas plene akceptebla, ĉar en la esperanta alfabeto malestas multaj literoj, necesaj por regule transdoni la sonojn de multaj lingvoj (ekzemple la francajn nazajn sonojn, la rusajn sonojn *л, ш, ъ*, la germanajn — *g, fina ch, ä, ö, ü*, anglajn — *ll, th*, svedan — *å* k. t. p.).

La severa ortografia skribado, tre oportuna por eviti la malkomprenigojn kaj miksaĵojn, — ne povas esti konsekvence kaj plene efektiviĝata, ĉar multaj lingvoj uzas alfabetojn, tute malsimilajn al la esperanta (latina) alfabeto (greka lingvo, slavaj lingvoj, uzantaj la kirilan alfabeton) aŭ la latinan alfabeton kun plenigaĵoj, tute ne konataj per la internacia literaro (germana alfabeto kun *ä, ö, ü*, pola kaj bohema alfabeto kun *z, a, e, c* k. t. p.). Oni ne povas do postuli, ke ĉiu homo sciuj tiujn ĉi alfabetojn kaj specialajn signetojn kaj ke ĉiuj presejoj havu ilin por presi la esperantajn verkojn kun severa gardo de la ortografia skribado.

Tial, — kvankam eĉ por la artikoloj, presataj en nia gazeto kaj por la verkoj, eldonataj de la diversaj kluboj kaj societoj esperantistaj, — oni devas krei unu mezan konsentigon, kiun mi proponas resumi en sekvantaj kvar reguloj:

1) Ĉiuj propraj nomoj, kiuj enhavas nur sonojn, ekzistantajn en la internacia lingvo, kaj kies nacia ortografio ne postulas apartajn literojn aŭ signetojn — devas esti skribataj kaj presataj *fonetike* kun ilia nacia ortografio en krampoj, aŭ *ortografie* kun la fonetika transdono en la krampoj. Ekzemple *Stevensn* (Stephenson), *Dekart* (Descartes), *Lejbnic* (Leibniz), *Ŝekspir* (Shakespeare) k. t. p.

2) Ĉiuj propraj nomoj, kiuj enhavas sonojn, ne ekzistantajn en la internacia lingvo, sed kies nacia ortografio povas esti transdonita per la esperantaj literoj, devas esti skribataj kaj presataj nur *laŭ ilia nacia ortografio*. Ekzemple *Montgolfier*, *Beaufront* k. t. p.

3) Ĉiuj propraj nomoj, kies nacia ortografio ne povas esti transdonita per helpo de la esperanta alfabeto, — devas esti skribataj kaj presataj *fonetike* kun ebla proksimeco al la nacia elparolado (ĉiuj rusaj nomoj, germanaj nomoj kun *ä, ö, ü* k. t. p.).

4) Ĉiu nomo, transdonita en la esperanta lingvo *fonetike*, kiel en la unua tiel ankaŭ en la tria okazo, devas esti presata per kursivaj literoj kaj en skribado devas esti substrekitaj.

La plenumado de tiuj ĉi reguloj estas tre facila, kaj se la varmaj partianoj de la fonetika aŭ ortografia skribado ne estas kontentigitaj — kion

fari! La afero de la vastigado de l' internacia lingvo estas antaŭ ĉio praktika afero kaj en ĝi oni devas ĉiam serĉadi la plej praktikan eliron el la malfacila situacio.

A. M. Arnold.

—❖—
Epigramo.

Naĝu kaj ne pensu pri danĝer',
Vi ne dronos, estu certigita,
Ĉar ne dronas tiu en river',
Kiu devas esti pendigita.

Amiko.

—❖—
Rimarkoj.

Poŝta kesto. Multaj naciaj gazetoj kaj ĵurnaloj havas apartan rubrikon, nomatan "poŝta kesto". Tie estas presataj titoloj de ĉiuj artikoloj, sendataj al la gazeto, kaj ankaŭ respondoj de la redakcio pri tio, ĉu sendata artikolo estos presata, aŭ ne. Tia "poŝta kesto" estas tre oportuna kaj utila por gazeto kaj ankaŭ por ĝiaj abonantoj. Unue, ĝi donas eblon konservi tempon kaj monon, kiujn la redakcio elspezas por poŝta respondo al ĉiu kunlaboranto, due ĝi donas al la gazeto novan kaj tre interesan rubrikon. Tial mi proponas al nia estimata Redakcio eble plej baldaŭ fari similan rubrikon en nia gazeto. Estus ankaŭ tre bone, ke la Redakcio en estonta, plej proksima numero de gazeto, presu titolojn de ĉiuj artikoloj, kiuj jam estas senditaj al la Redakcio kaj estos presitaj. Se la Redakcio farus tion ĉi, ĉiu kunlaboranto de la gazeto sciус, pri kiuj objektoj jam estas skribitaj artikoloj kaj ne skribus pri tio, pri kio jam estas skribita.

Kion diras pri ni naciaj gazetoj kaj ĵurnaloj? En ĉiu numero de nia gazeto Redakcio sciigas nin, kiuj gazetoj kaj ĵurnaloj parolas pri ni, sed ĝi preskaŭ tute ne sciigas pri tio, kion nome ili parolas. Mi pensas, ke por niaj amikoj estus tre interese scii tion ĉi lastan. Estus tre bone, se la Redakcio farus en nia gazeto apartan rubrikon, kie estus presataj en lingvo internacia ĉiuj plej interesaj artikoloj de naciaj gazetoj kaj ĵurnaloj pri nia afero, favoraj artikoloj kaj ankaŭ malfavoraj. Por faciligi al Redakcio tiun ĉi aferon, ĉiuj artikoloj de naciaj gazetoj pri nia lingvo devas esti sendataj de niaj amikoj al Redakcio kun internacia traduko. Kompreneble, nur plej gravaj artikoloj devas esti presataj tutaj, ĉiuj ceteraj — parte. Mi pensas, ke tiu ĉi materialo por legado estus multe pli interesa, ol beletristiko, kiu estas nur vana balasto en nia gazeto, kaj kredeble estas legata de neniu*).

Anonco sur gazeta banderolo. Mi pensas, ke por nia afero estus utila, se sur ĉiu banderolo, en kiu estas sendata nia gazeto, estus presitaj per stampo en lingvo de abonanto sekvantaj vortoj: "lingvo internacia Esperanto". Tiu ĉi surskribo povus turni atenton al nia lingvo de tiuj homoj, kiuj (ekzemple poŝtaj servantoj) vidas la gazeton kaj ordinare ne scias, en kia lingvo ĝi estas skribita. Mi pensas, ke ni devas uzi ĉian oportunan okazon, por memorigi al la mondo pri ni kaj pri nia afero, prefere, se tiu ĉi memorigo nenion aŭ preskaŭ nenion kostos.

*) ??.

Pri portreto de s-ro Zamenhof. Pasis jam preskaŭ 4 jaroj post tiu tempo, kiam mi fariĝis esperantisto; tamen ĝis nun mi neniam vidis portreton de l' estimata aŭtoro de nia lingvo kaj neniel povis akiri ĝin, kvankam tre volus tion ĉi. Mi pensas, ke multaj el niaj amikoj havas tiun saman deziron. Tial mi petas la redakcion de nia gazeto kaj ĉiujn niajn amikojn pripensi tiun ĉi cirkonstancon. Ĉu ne povas la redakcio prepari kvankam plej malkaran fotografan portreton de s-ro Zamenhof kaj sendi ĝin al ĉiu deziranto. Mi pensas, ke tiu ĉi portreto estus tre baldaŭ disvendita, ĉar ĉiu esperantisto, sendube, rapidus ricevi por malgranda pago grandan plezuron.

Kion faras volapükistoj? Redakcio de nia gazeto promesis sciigi siajn abonantojn pri agado de volapükistoj kaj por tio ĉi eĉ aranĝis en gazeto apartan rubrikon sub nomo: "El mondo volapüka". Sed tiu ĉi rubriko ekzistis tre mallonge, kaj abonantoj de nia gazeto jam longe preskaŭ nenion scias pri tio, kion faras niaj samideanoj-volapükistoj, kaj kiel iras ilia afero. Mi pensas, ke por niaj amikoj tio ĉi estus tre interesa, kaj estus tre bone, se la redakcio renovigus siajn sciigojn pri agado de volapükistoj.*)

M. S. Rakitski.

Kiam ŝi ridetas.

(El H. Sutherberg, sveda poeto.)

Ho, kiam ekridetas ŝi,
Belega estas ŝi en ĉarmoj.
Sed kiam ŝi el siaj larmoj
Ridetas ree — multe pli.

Sig. Ag.

"Memoras mi Viajn klarajn, bruligantajn okulojn."

(Rememoro el senfrukta pasinta vivo).

Ĉiafoje, kiam en mia memoro aperigas tiuj ĉi komencantaj vortoj de kanto, antaŭ miaj okuloj sin levas unu post alia pentraĵoj el mia pasinta vivo.

La granda ĝardeno sur alta bordo de rapida rivero. En la ombro de grandaj, multjaraj abioj kaj pinoj iras ŝi je mano kun mi. Niaj junaj koroj maltrankvile batadas kaj juna sango ruĝigas niajn vizaĝojn. Ŝi estas vestita je blanka vestaĵo; larĝa ruĝa rubando ĉirkaŭprenas ŝian gracian talion kaj ĵus deŝirita rozo egalmezure sin balancas en ŝia malgrandeta kunpremita maneto.

Ni iras trankvile, malrapide, silente... Ni sen vortoj komprenas unu alian...

Longe ni iris, fine ŝi sidiĝis pro laceco sur verdan, florantan herbaron kaj mallaŭte ekkantis per la agrabla voĉo:

"Memoras mi Viajn klarajn, bruligantajn okulojn"...

Mi, apogante min je pino, staris ĉe ŝiaj piedoj kaj kun neesprimebla ĝuo

*) En la lasta tempo ni ne aŭdis eĉ unu vorton pri aŭ de volapükistoj, nek alian signon de vivo. Tial ni nenion povas diri pri ili kaj iliaj agoj.

La Redakcio.

aŭskultis ŝin. Ŝi kantis tre bone kaj ŝajnis al mi, ke ŝian kantadon plezure aŭskultas kaj multjaraj abioj kaj la kovrita per diverskoloraj floroj herbaro kaj tuta naturo...

*

Malvarma vintro. La ventego kun kolero ĝemas sur korto kaj ploregas en la kamentubo. Sur korto mallumo, malvarmo... Sed en la vasta salono apude ŝi, mia kara knabino, — tre lume, tre varme...

Ŝi sidas apud mi je la fortepiano kaj kantas tre konatan al mi kanteton: "Memoras mi Viajn klarajn, bruligantajn okulojn"...

*

Pasis, nereveneble pasis la karaj horoj de mia juneco — kaj nun restis nur unu rememoro...

Unu fojo en la vintra vespero mi sidis malĝoja antaŭ brulanta kameno kun la gazeto en mano. La aro de pensoj kuris en mia kapo; kaj mi pense min transportis en ŝian malproksiman bienon, kie mi lasis ŝin por la duono de jaro.

Subite mi aŭdas frapadon en pordo... Malfermiĝas la pordo kaj enirinta poŝtisto donas al mi leteron, leteron de ŝi. Tiu ĉi letero estis unua kaj lasta ŝia letero al mi; en komenco de ĝi staris la vortojn de mia konata kanto.

"Memoras mi Viajn klarajn, bruligantajn okulojn" — — — — —

Nun mi — sen ŝi, sen la amo, sen vivo...

Senĝoje pasas nun mia vivo. Ofte sidadas mi longe ĉe mia skribtablo, kovrita per la dika tavolo de polvo kaj penseme rigardas folion de papero — ŝian leteron.

Unu post alia aperas en mia kapo pentraĵoj de la pasinta, perdita feliĉo kaj miaj lipoj senkonscie murmuretas:

"Memoras mi Viajn klarajn, bruligantajn okulojn"...

Tion ĉi ŝian leteron mi konservas tre zorge — ĝi estas la sola rememoro pri ŝi — kun ĝi mi ankaŭ mortas...

I. Ŝirjaev.

Morgaŭ! Morgaŭ!

El "Versaĵoj en prozo" de I. S. Turgeniev.

Kiel malplena, velka kaj preskaŭ sensignifa estas ĉiu travivita tago! Kiel malsaĝe trakuris tiuj ĉi horoj post horoj!

Kaj, dume la homo volas ekzisti; li ŝatas la vivon; li esperas je ĝi, je si, je l' estonteco... Ho, kian feliĉon li atendas de la estonteco!

Sed kial do li ne imagas, ke la aliaj venontaj tagoj ne estas similaj al la travivitaj?

Tion ĉi li ne imagas. Li entute ne amas konsideri — kaj bone faras.

"Jen morgaŭ, morgaŭ!" — li sin konsolas, — ĝis tiu ĉi "morgaŭ" ĵetos lin en la tombon.

Kaj en la tombo oni devas ĉesi konsideri.

Majo 1879.

Trad. G. Slucki.

Adresaro de niaj abonantoj 1898.

Aŭstrujo-Hungarujo.

319. Betegh Imre. Fel-ör. *Csicsó-Keresztúr*. (Hungarujo.)
 282. Hein, Richard, reĝa imperia oficisto. *Feldsberg* (N.-Ö).
 295. Koch, Josef. *Oberaltstad* apud *Trautenau*. (Bohemujo.)
 294. Fraŭlino Langer, Wilma. N:o 15. *Göding*. (Moravujo.)

Belgujo.

350. Agence de la Presse. 34, Rue Emmanuel Hiel. *Bruxelles*.
 314. Fraŭlino Greiner, Aug. 102, Chaussée de Charleroi. *Bruxelles*.
 353. Jamin, Jos. 69, Rue des drapiers. *Bruxelles*.
 315. Piron, Edmondo, sekr. de la Klubo Esp. Gilly'a. *Gilly-lez-Charleroi*.

Brazilujo.

313. Jacome Baggi de Aranjó. *Petropolis*. Etat de Rio Janeiro.

Bulgarujo.

321. Načef, leŭtenanto. *Vidin*.
 320. Rakarof, leŭtenanto. *Vidin*.
 342. Popov, Hr. *Dolna-Orehovitz*.

Finlandujo.

354. Backman, A. Th. Skolhusgatan 49. *Nikolaistad*.
 305. Jádvojn, A. N. 1:a baterio de Finlanda artileria regimento. Stacio *Kerv*.

Francujo.

374. Arduin, E., proprajulo de vinberejoj kaj negocisto. 11, Rue Turenne. *Bordeaux*.
 367. Bel, Henri, bibliotekisto de l'Universitato. *Montpellier* (Herault).
 310. Charvin, J., principal clerc d'avoué. Rue Magnol. *Bonneville Haute-Savoie*.
 364. d'Eyssautier, Edmond. 123, Rue de Grenelle. *Paris*.
 366. Jubin. *Dainville par Arras* (Pas-de-Calais).
 371. Lefort, instituteur. *Compiègne* (Oise).
 363. Lemaire, André. 29, Rue Léger-Bertin. *Epernay* (Marne).
 362. Lemaire, René. 29, Rue Léger-Bertin. *Epernay* (Marne).
 368. Lombard, Emile, direktoro de "l'Etranger". 77, Rue Denfert-Rochereau. *Paris*.
 372. Petitpierre, J. 8, Boulevard du Nord. *Lyon* (Rhône).

(Daurigo.)

365. de Peyredoulle, A. *Villeneuve-par-Blaye* (Gironde).

Islando.

355. Jón Jónson. Lakjargata 2. *Reykjavik*.

Japanujo.

316. Welcome Society (Kihinkwai). Imperial Hotel. *Tokio*.

Kanadujo.

370. Solis, I., abato. Seminario de *St Hyacinthe*.

Nova Kaledonio.

369. Bardoulet, E. Administration pénitentiaire. *Nouméa*.

Portugalujo.

336. P:e Luiz Teixeira dos Santos. *Rezende*.

Rusujo.

343. Albanus, H. per adr.: S-ro B. Behr. *Reval*.
 296. Bazilevskij, V. I. Peterburgskaja Naberejnaja 38. *S. Peterburg*.
 360. Bezin, Karl. *Orenburg*.
 361. Bezin, Osvald. *Orenburg*.
 299. Generalo Bjelajev. 1:a gvardia-artileria brigado. *S. Peterburg*.
 348. Biblioteko P. Makušin. *Tomsk*.
 301. Bolšakov, K. A. *Sadrinsk*.
 306. Dergint. *Askani* (gub. Ufimskaja).
 340. Barono fon Deršau, inĝeniero. *Braĵansk* (gub. Orlovskaja).
 323. Fedorov, Dmitri N., distancoestro. Stacio *Filonovo*.
 338. Galkin, Aleks. Al. *Vologda*.
 345. Golub. *Sukum-Kale*.
 312. Grünfeld, A. M., stud. med. *Kišinev*.
 325. Idelson, Alter. *Nikolajev* (gub. de Ĥerson).
 359. Iljin, Gavrielo Ivanovič. Irinovska ĵeleznaja doroga, st. *Rjabovo*; kontora imenija, zemlemer(?). *S. Peterburg*.
 346. Ivanov, Aleksandro, intruisto en gimnazio. *Pskov*.
 322. Kazmin, A. A., paca ĵugisto. Stanica Filonovskaja, tra Stacio *Filonovo*, Sud-Orientaj fervojoj.
 308. Kijanovski. *Ŝostka* (gub. Ĉernigovskaja).
 349. Koczur-Zyrardow, Teofil. *St. Ruda-Guzovskaja*.
 356. Levik, Julius. *Berdičev* (gub. de Kiev).

298. Generalo Makarov. Soljanoj Gorodok. *S. Peterburg.*
 303. Minut, leŭtenanto. Strato Kiroŭnaja. Gvardejskij sapernij batalion. *S. Peterburg.*
 297. Nobel, L. L. Sampsonievskaja Nabereĵnaja 15. *S. Peterburg.*
 337. Pallasma, A., kont. pism. rab. Ul. Serebrjanaja N:o 557. *Reval.*
 307. Pavlovskij. *Ŝostka* (gub. Ĉernigovskaja).
 302. Puĉkovskij. *Kansk* (gub. Enisejskaja).
 347. Ŝmurlo, Vladimir. *Tomsk.*
 304. Princo Teniŝev, B. A., direktoro de l' Aleksandra lernejo. *Kremenĉug.*
 358. S-rino Wachowskaja, A. K. Ul. Sobornaja N:o 18. *Sevastopol.*
 337. Valnev, Al. Iv. *Ribinsk* (gub. Jaroslavskaja).
 339. Vinnickij, Angulo de stratoj Kazanskaja kaj Gorohovaja d. n-ro 26—27, loĝ. 52—53. *S. Peterburg.*
- Svedujo.**
318. Fraŭlino Callerström, Ida. *Påskallavik.*
 341. Ekholm, Nils, fil. d-ro. Valhallavägen N:o 19. *Stockholm.*
373. Ersson, Anders. Bonäset. *Ström.*
 324. Etzel, E. E., fil. kand. Torsgatan 11. *Uppsala.*
 293. Haglund, Leonard, dentisto. *Kalmar.*
 317. Hartman, C., instruisto popola. Sparrensgränd 10. *Karlskrona.*
 351. Holm, Karl, poŝta oficisto. S:t Larsgatan 6. *Uppsala.*
 352. Nylén, Paul. Svartbäcksgatan 11. *Uppsala.*
 352. Sandborg, Alfred. Järnbrogatan 26. *Uppsala.*
 344. Stockholms Esperantoklubb. *Stockholm.*
- Svisujo.**
335. Monatliche Extrablätter. *Samaden.*
- Unuigitaj Ŝtatoj Amerikaj.**
311. French, E. D. 204 W. 46th Street. *Newyork.*
 257. Geoghegan, R. H. 906 North N. Street. *Tacoma, Wash.*
 33. Jaenicke, Adolf. *Hagerstown, Md.*
 284. Smithsonian Institution. *Washington, D. C.*
 22. Steckel, Edward L. *Doylestown, Penn.*

Informejo de esperantistoj.

Korespondadi kun stenografistoj-esperantistoj de ĉiuj landoj deziras *J. Jivovskij*, Russie. Odessa. Maly per. N:o 1.

Korespondadi kun esperantistoj deziras s-ro *Greguar Slucki* en Elisavetgrad, Rusujo;

s-ro *Salomon Slucki*, Bolŝaja ulica, Elisavetgrad, Rusujo;

s-ro *Fiŝer* kaj s-ro *Ŝapiro* per la adreso de s-ro G. Slucki.

ANONCOJ.

La gazeton Lingvo Internacia oni abonas:

en **Ameriko** ĉe R. Geoghegan, *Tacoma*, Washington, U. S. A.

„ **Francujo** ĉe L. de Beaufront, *Epernay*, Marne.

„ **Germanujo** ĉe W. H. Trompeter, *Schalke*, Westfalen.

„ **Portugalujo** ĉe dro Costa e Almeida, *Rezende*.

„ **Rusujo** ĉe V. Gernet, Jamskaja, 92, *Odessa*.

Ĉe tiuj ĉi sinjoroj oni mendas la gazeton kaj pagas al ili la abonpagon.

En aliaj landoj oni mendas la gazeton aŭ per la poŝto aŭ rekte ĉe la redakcio, adr. *Uppsala*. La monon oni plej bone alsendas per poŝta mandato.

Por Esperantistoj

la granda ĉiutaga belga gazeto **Le Petit Bleu** (en Bruxelles) malfermis apartan abonon de sia ĉiusemajna dimanĉa eldono, kiu ĉiam enhavas esperantan tekston kun franca traduko. La abonpago (rig. pĝ 53 de la aprila n-ro!) devas esti sendita al la Redakcio de „Le Petit Bleu“, 17 Rue des Sables, Bruxelles.

L'Espérantiste

monata gazeto

publikigata en la franca kaj esperanta lingvoj

havas la celon propagandi Esperanton en la landoj uzantaj la lingvon francan kaj ĝenerale apud ĉiuj komprenantaj tiun ĉi lingvon. Per tekstoj kaj konsiloj specialaj, ĝi potence helpadas al la adeptoj pri la perfekta akiro de Esperanto.

Por ricevi *L'Espérantiste* oni povas: aŭ simple aboni ĝin (3 fr. en Francujo; 3 fr. 50 en la aliaj landoj) — aŭ fariĝi membro de la Societo por la propagando de Esperanto (4 fr. por jara enpago).

Sin turni al S-ro René Lemaire, sekretario de la societo, en Epernay (Marne), Francujo.

Speciala instruado
de

Librotenado

kaj komercaj kalkuloj

per korespondado en lingvoj: rusa kaj hebrea. La rekompenco estas tre modera. Prospektojn kaj provajn leterojn mi sendas al ĉiu, kiu sciigas min pri sia adreso.

Mia adreso estas:

Julius Levik, Berdiĉev (Rusujo).

Al atento de la rusaj esperantistoj.

Per Esperanto.

Nova, perfekta, simpligita, tre facile ellernata metodo de Rusa Stenografio de J. A. Jivotovski en kvin leteraj lecionoj. La kondiĉojn kaj prospekton oni elsendas senpage.

Odessa, Maly per. N:o 1.

Al J. A. Jivotovski.

Danke al Esperanto.

La Biblioteko de la lingvo internacia Esperanto

elsendis novan kajeron, enhavantan fol. 5 (duono) kaj 6 (duono). Tiu ĉi kajero prezentas la unuan akton de **Edziĝo de Figaro** aŭ **freneza tago**, kvinakta komedio de Beaumarchais, tradukita el la lingvo franca de A. Kofman sub la redakcio de L. de Beaufront.

En Rusujo, gub. de Niĝnij-Novgorod, 40 verstojn de la rivero Volga,

oni vendas

7000 desatinojn da tero, en tiu nombro 3000 desatinojn da kverkaro, taŭga por ekspluatado. Kosto: unu miliono kvarcent miloj da rubloj. Por informoj oni sin turnu: Moskva, Mjasnickaja, Magazeno de semoj de Milj. Ivan. Fedorovski.

Enhavo de tiu ĉi numero.

	paĝo		paĝo
<i>Esperanto kaj kongresoj internaciaj, kun alvoko de "Odesa Filio"</i>	81	<i>Espero</i> (poemo) de <i>Amiko</i>	103
<i>Novajoj</i>	86	<i>Kvarlinio</i> (poemo) de <i>Amiko</i>	103
<i>Rilate leteron de A. Z. de F. Postnikov</i>	88	<i>Aforismoj Buddhanaj</i> de <i>N. A. Borovko</i> (trad.)	104
<i>Internaciaj vojaĝoj de F. Postnikov</i>	88	<i>Ellaborado de nia lingvo</i> de <i>M. S. Rakitski</i>	104
<i>La kara nomo de K. (poemo)</i>	88	<i>Ankoraŭ kelkaj vortoj pri la skribado de propraj nomoj de A. M. Arnold</i>	105
<i>Bibliografio de V. G.</i>	89	<i>Epigramo de Amiko</i>	107
<i>El Lermontov de S. S., kun noto de A. Z.</i>	89	<i>Rimarkoj de M. S. Rakitski</i>	107
<i>El Nova Kaledonio de E. Bardoulet.</i>	90	<i>Kiam ŝi ridetas</i> (poemo) de <i>Sig. Ag.</i>	108
<i>Pri traduko el la Sanktaj Skriboj de K. O. Svanbom</i>	91	<i>"Memoras mi viajn klarajn, bruligantajn okulojn"</i> de <i>I. Ŝirjaev</i>	108
<i>Jugataj bestoj de N. Sutkovo</i>	92	<i>Morgaŭ, morgaŭ!</i> tradukis <i>G. Stucki</i>	109
<i>La najbaroj de V. Laskin</i> (trad.)	94	<i>Adresaro de niaj abonantoj 1898</i>	110
<i>Printempo</i> (poemo) de <i>D. Jegorov</i>	98	<i>Informejo</i>	111
<i>Pola lituraturato en Svedujo de A. Zakrjevski</i>	98	<i>Anoncoj</i>	111
<i>Gramatikaj rimarkoj de L. de Beaufront</i>	99		